

1. Pridobivanje informacij in nove oblike

Prvi del modula se sooča s področjem pridobivanja informacij in dodane vrednosti medijske pismenosti (državljska pristojnost).

Drugi del modula (imenovan MILAB), pa vsebuje praktične napotke za izobraževanje o pridobivanju informacij.

Definicije (glej slovar)

- Množični mediji
- Družbeni mediji
- Informacijska pogodba
- Pogodba o skupni rabi
- Javno mnenje

Izhodišča

DEL I Gradnja znanja

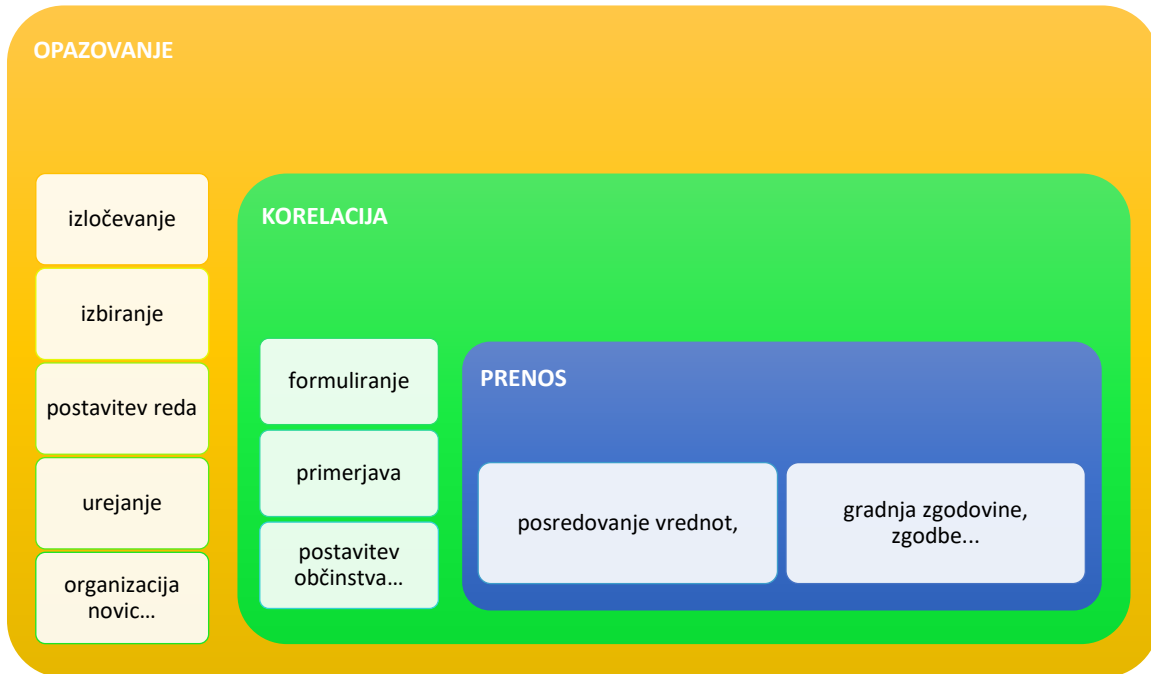
1. Pridobivanje informacij pred digitalnimi mediji
2. Pridobivanje informacij v digitalnem svetu
3. Značilnosti
4. Priložnosti in tveganja
5. Učni cilji, kompetence in dodana vrednost medijske pismenosti
6. Ovrednotenje
7. Delovni material

DEL II MILAB

- Stopnja 1 aktivnosti
- Stopnja 2 aktivnosti
- Stopnja 3 aktivnosti

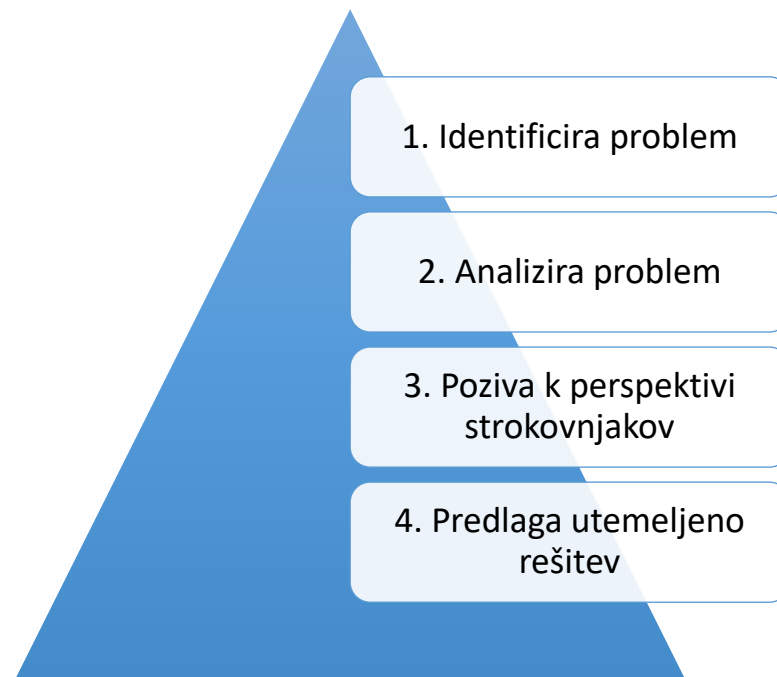
1. Predstavitev (20 MIN)

Po Haroldu Lasswellu (v "The Structure and Function of Communication in Society", 1948) imajo množični mediji 3 funkcije:

Skozi čas so množični mediji gradili informacije na podlagi informacijske pogodbe.

Informacijska pogodba: profesionalni novinar bo povedal "zgodbo" na podlagi 4 faz, skozi raziskovanje in upoštevanje objektivnosti (temelječ na dejstvu in ne mnenju):

Slika 1 : informacijska pogodba
Vir: D. Frau-Meigs, 2019/Savoir*Devenir

Ključna merila za ocenitev kvalitete informacij:
 zanesljivost; natančnost; pooblastilo; pravočasnost; (ne)pristranskost; preglednost uredniške meje;
 pluralizem pogledov

Namig strokovnjakom:

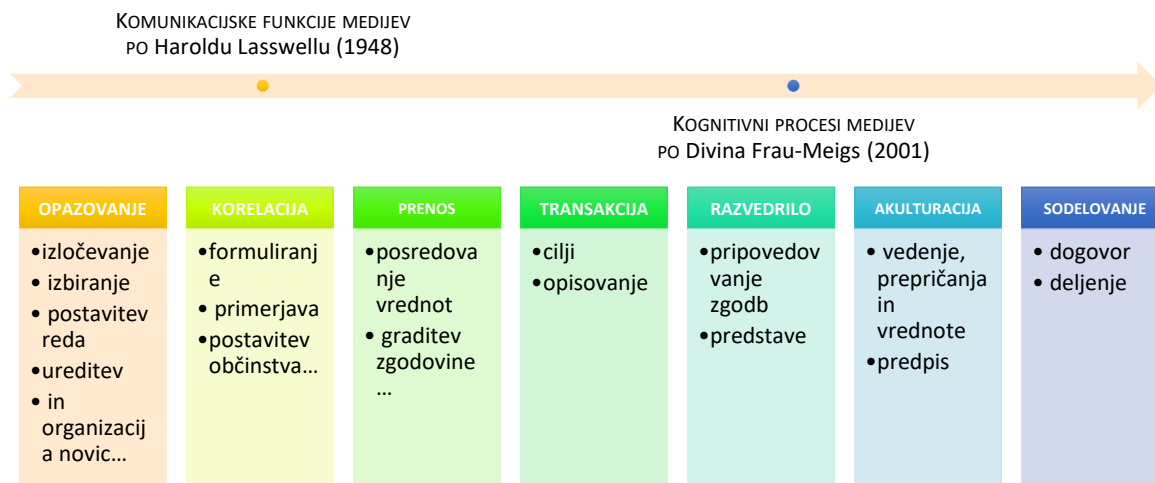
Učenci naj definirajo katere izmed teh konceptov in predstavijo specifične primere.

2. Pridobivanje informacij v odnosu z digitalnim svetom (25 MIN)

❖ **Kakšne so novosti pri pridobivanju informacij v digitalnem svetu?**

Družbeni mediji se združujejo z množičnimi :

1. opazovanje (izločevanje, izbiranje, postavitve reda, urejanje, organizacija novic...)
2. korelacija (formuliranje, primerjava, postavitve občinstva in skupnosti...)
3. prenos (posredovanje vrednot, gradnja zgodovine...)
4. **+ sodelovanje** (opisovanje, deljenje, druženje, usmerjanje, ...)

Slika 2: naloge medijev

Namig strokovnjakom:

Osredotočite se na proces sodelovanja, kako vpliva na praktično učenje in skozi specifične družbenih medijev razmišljate koliko se jih uporablja v razredu.:

Primer: kako organizirati vsebino skozi družbene medije pri specifični tematiki?

Množični in družbeni mediji: konvergenca in komplementarnost

Konvergenca

- Postavitve reda
- Uredniška meja
- Politično in družbeno posredovanje
- Občinstvo
- (Oglasi)
- (Finančna podpora ali državna pomoč)

- Postavitve reda/zbirka
- Uredniška meja/algoritmi
- Politično in družbeno posredovanje
- Aktivno občinstvo
- Reklama/psihometrični oglasi

- Linearnost prenosa
- Katalog vsebine
- Javne obveznosti

Komplementarnost

- (Finančna podpora ali državna pomoč)
- Nelinearnost pasovne širine
- Vsebina združena z uporabnikom
- Javne obveznosti
- Skupnost
- Izkopavanje podatkov

Slika. 3: Množični mediji/socialni mediji: Konvergenca in komplementarnost
Vir: D. Frau-Meigs, 2018

Še vedno je nekaj posebnosti, ki se združijo v dveh dopolnilnih sistemih:

- Množični mediji se uporabljajo programsko, načrtovano, linearno, medtem ko družbeni mediji niso linearni in vsebine je mogoče uporabiti brez medijske kronologije (nap: serije imajo epizode in sezone, ki jih vrtijo po TV-ju, vendar so vse epizode in sezone tudi dostopne preko spleta).
- Množični mediji so skozi čas oblikovali katalog vsebin (standardni programi) kar je finančna prednost (lahko oddajajo večkrat), medtem ko družbeni mediji nimajo katalogov in se zanašajo na vsebine uporabnikov (npr.: poslovni model Netflixa predvaja serije iz glavnih omrežij, ne dolgo nazaj pa so začeli z oblikovanjem lastnega kataloga)
- Množični mediji, tudi komercialni izpolnjujejo nekatere obveznosti javne službe (osredotočanje na manjšine, prikazovanje novic, omogočanje enakega časa kandidatom v času volitev...) medtem ko družbeni mediji nimajo ničesar od tega.
- Množični mediji nimajo spletnih skupnosti (razen njihovi sledilci, ko enkrat stopijo na splet) in imajo omejeni dostop do pridobivanja podatkov. Posledično imajo omejeni dostop do pogodbe o skupni rabi, kar je temeljna značilnost družbenih medijev.

Pogodba o skupni rabi: laik ali amater pove "zgodbo" glede na 4 faze skozi pristne osebne izkušnje:

Slika 4: Pogodba o skupni rabi
vir: D. Frau-Meigs, 2019/Savoir*Devenir

Aktivnost 2: 45 MIN

3. Značilnosti

❖ Diskusija (15 MIN)

Katere so značilnosti pridobivanja informacij v digitalnem svetu glede na vašo starost? (predlagani odgovori)

- Od pomanjkanja do številčnosti informacij v vseh oblikah
- Uporaba različnih virov

- ❑ Citiranje različnih mnenj
- ❑ Informacijska pogodba in uporabnost novinarstva
- ❑ Pogodba o skupni rabi in vloga algoritmov na podlagi podatkov

Namig strokovnjakom:

Primerjajte spletne verzije medijev/člankov in tiste, ki niso na spletu, še preden si pomagate s predstavljenimi shemo.

❖ **Oblike in primeri pridobivanja informacij v odnosu do državljskih kompetenc**

- ⇒ Blogi in spletne strani za oblikovanje in deljenje mnenj
- ⇒ Video, radio
- ⇒ Forumi za diskusijo
- ⇒ Novice na televiziji in v živo
- ⇒ Državljsko novinarstvo
- ⇒ Igre vezane na novice (novice, ki uporabljajo načela video igrice)
- ⇒ Podatkovno novinarstvo

Namig strokovnjakom:

Učenci naj pogledajo napisane primere in izmenjajo mnenja o informacijski pogodbi v primerjavi s pogodbo o skupni rabi. Na primer: blogerji zanikajo policijsko nasilje v nekaterih državah: informacijska dejstva? Oblikovanje mnenj?

Razmislite kako informacijska pogodba in pogodba o skupni rabi pravzaprav lahko preoblikujeta druga drugo.

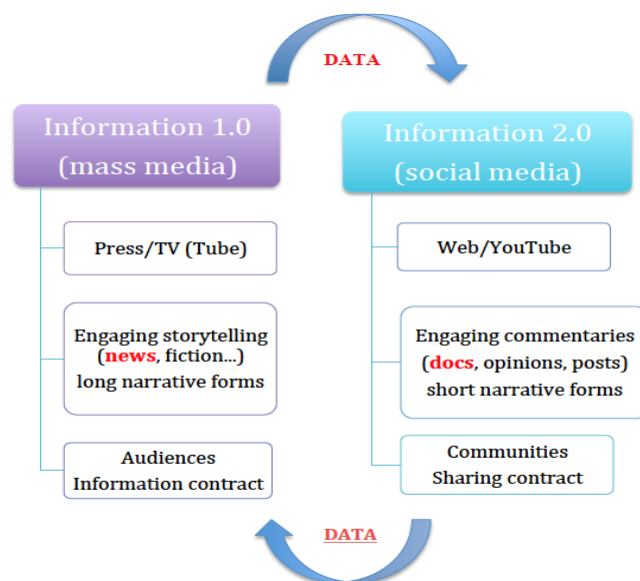
Povzetek:

Informacijska pogodba nekoč in danes. (glej sliko 1)

Pogodba o skupni rabi izhaja, izziva in dopolnjuje informacijsko pogodbo (glej sliko 4).

Vloga "neodvisnega tiska" v demokratičnih družbah.

Komplementarnost množičnih medijev in družbenih, ki so dostopni na spletu (glej sliko 5).

source : D. Frau-Meigs, 2018 /Savoir*Devenir

Slika 5: komplementarnost množičnih in družbenih medijev
vir: D. Frau-Meigs, 2018

- Komplementarnost se nanaša na tri kulture informacij: informacije kot novice, informacije kot dokumenti (datoteke vseh vrst oblik, ki vključujejo znanje) in informacije kot podatki (morajo biti pridobljeni, da se lahko dosežejo rezultati)
- Množični mediji še vedno ohranjajo produkcijo novic in pripovedovanja zgodb z uporabo dolgih pripovednih oblik (serije, dokumentarci, ...) medtem ko družbeni mediji težijo h kroženju številnih dokumentov (datoteke ki služijo kot predloge, ustvarjanje slik, ...) in težijo k pripravljanju pogovorov v krajših pripovednih oblikah (objave, tvit, ...), ki so pogosto kot odgovor na vsebine množičnih medijev (polemike glede finalnega dela kot na primer pri seriji Igra prestolov).
- Množični mediji še vedno merijo svojo publiko (ocene, oglasi) in se zanašajo na informacije na podlagi informativne pogodbe, medtem ko družbeni mediji slednje gradijo na skupnosti (skupine, sledilci ...) in se nanašajo na pogodbo o skupni rabi.
- Vzajemno delovanje množičnih in družbenih medijev prinaša veliko pomembnih podatkov, ki se uporabljajo za razumevanje uporabnikov, njihovo opisovanje in izdelavo napovednih strategij (za marketing, politične kampanje, učenje analitike...).

Aktivnost 3: 45 MIN

4. Priložnosti in tveganja pridobivanja informacij?

❖ **Diskusija:** Kako uporabljamo informacije? (15 MIN)

Učenci naj odgovorijo na sklop vprašanj in s tem oblikujejo seznam informacijske pismenosti:

Kako iščete informacije?

Kako veste, če so prave, zanesljive?

Kako jih uporabljate?

INFORMACIJSKA PISMENOST (glej kriterij kvalitete informacij)

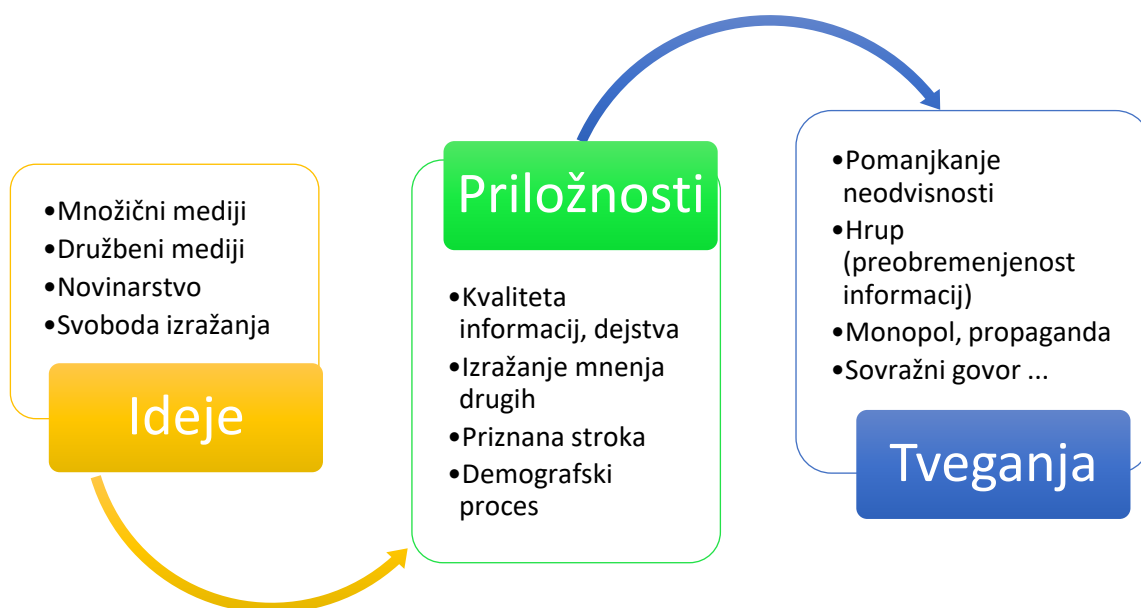
1. Identificiranje vprašanja/problema
2. Iskanje informacij
3. Izbiranje virov informacij
4. Ovrednotenje kvalitet virov
5. Vključevanje informacij v reševanje problema (in spomnite se na dodano vrednost medijske pismenosti)
6. Komuniciranje

Namig strokovnjakom:

Učenci naj se posvetujejo o dobrih spletnih tutorialih za preverjanje informacij

https://video.lanecce.edu/media/Evaluating+Internet+Sources/0_sif447ew/32267962

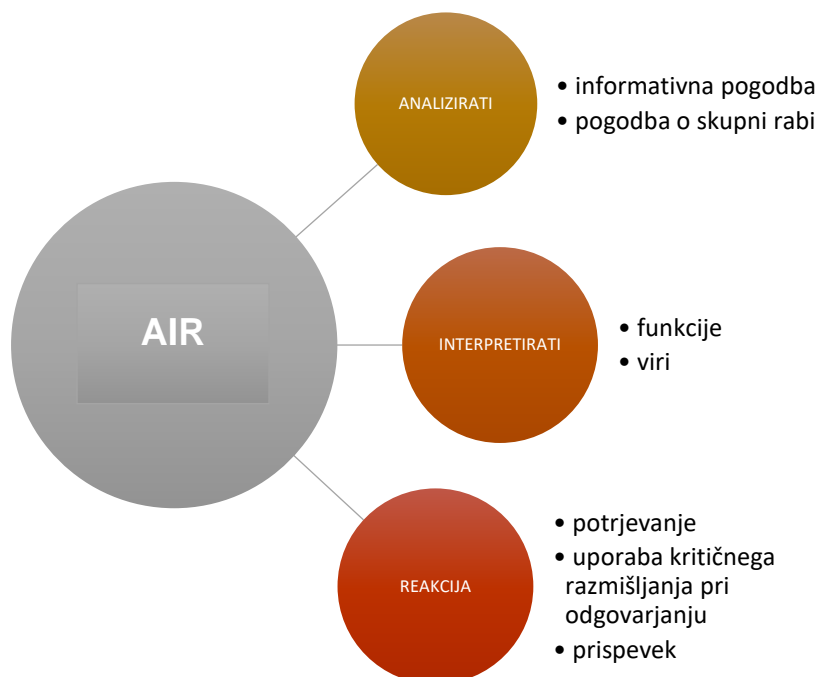
❖ Priložnosti in tveganja (15 MIN)

Namig strokovnjakom:

Učenci lahko zamenjajo vsako stopnjo v določenem zaporedju, tako da razmišljajo in diskutirajo o tem.

Gradnja kritičnega razmišljanja učencev: AIR

- **ANALIZIRATI** (informativna pogodba, pogodba o skupni rabi)
- **INTERPRETIRATI** (funkcije, viri...)
- **REAKCIJA** (potrjevanje, uporaba kritičnega razmišljanja pri odgovarjanju, oblikovanje in prispevanje lastne vsebine)

5. Osredotočanje na RAZUMEVANJE (7C) (15 MIN)

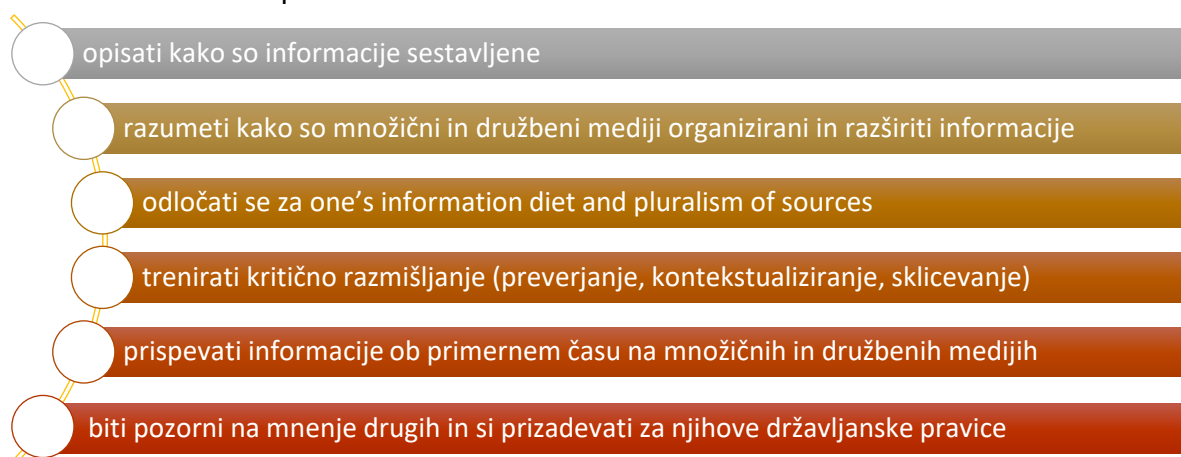
Razumevanje je sposobnost, ki omogoči učencem, da razumejo osnove idej, funkcij in vrednot informacij.

glej predstavitev in slovar

❖ Sposobnost medijske pismenosti razdelana na kategorije/kazalnike razumevanja

Učenci bi morali biti sposobni

❖ Medijska pismenost z dodano vrednostjo Človekovih pravic

- ✓ Svoboda izražanja
- ✓ Sodelovanje

Aktivnost 4: 45 MIN

6. Ovrednotenje (45 MIN)

V manjših skupinah pogledjte spletne članke in poiščite ključne točke. Celotni razred: primerjajte in diskutirajte.

7. Delovni material (glej dodatno poglavje k učnim načrtom)

- ⇒ Reference za drugi material in vire
- ⇒ Uporabne povezave za pedagoško animacijo
- ⇒ Slovar
- ⇒ Uporabna programska oprema za vključevanje medijske pismenosti v učne izide (Spletni viri s strani države)
https://docs.google.com/spreadsheets/d/10wxgYEe9O8GiSKo8kTjv8uQqpkOeHJp5_k0ytBcZsdU/edit?usp=sharing

DEL II. MILAB (4 x 45 MIN vaj, glede na dodeljeni urnik za medijsko pismenost)

MILAB aktivnosti so zasnovane glede na tri stopnje (1-začetniška, 2-utrjevalna in 3- poglobitev). Za te tri stopnje je značilno: lahko jim sledite kot je predlagano spodaj ali pa se uporabljajo posamično, gre za modularni pristop odvisno od časa, ki je dodeljen medijski pismenosti in/ali stopnji zelenega rezultata.

Vključujejo več pedagoških aktivnosti vključujoč: delavnice, igro vlog, pisne vaje in igre. S tem raziskujejo različne oblike medijev kot so blogi, posnetki in spletni članki, kar zahteva razvijanje sposobnosti kritičnega razmišljanja učencev (AIR).

RAZISKOVANJE RAZUMEVANJA:

Prispevek k svobodi izražanja preko različnih oblik

STOPNJA 1 (15-16):**RAZUMEVANJE PRIDOBIVANJA INFORMACIJ**

- **SCENARIJ POROČANJA: PREDSTAVLJAJTE SI, DA STE NOVINAR... (3x 45 MIN)**
  - Postavitev reda (izbira teme)
  - raziskovanje (izbira strokovnjakov, priporočil, delo na terenu = zbiranje različnih pogledov + prebiranje obstoječe literature)
  - urejanje (uresničevanje oblikovanih omejitev, štetje besed, naslov, ...)
  - priprava članka in preverjanje ključnih meril za kakovost informacij
- **OVREDNOTENJE (45 MIN)**
  - ✓ *Vodite tedenski dnevnik o porabi informacij in njihovih ponudnikih (učenje, prosti čas...)*
  - ✓ *O tem napišite poročilo*
  - ✓ *Diskutirajte poročila v razredu in upoštevajte prednosti in slabosti vzorcev uporabe in porabe*

STOPNJA 2 (16-17):**OBVLADOVANJE PRIDOBIVANJA INFORMACIJ**

- **SCENARIJ KATASTROF: GOREČI AVTO MED PROTESTOM/IZGREDOM (3 x 45 MIN)**
UČENCI POIŠČEJO PREKO SPLETA ALI TV POROČIL PRIMER TAKEGA DOGODKA (V NJIHOVI DRŽAVI ALI V TUJINI)
  - Kdo so ljudje, ki so vključeni?
  - Kako je občinstvo ciljno usmerjeno?
  - Se strinjate s sporočilom (negativni pogled, propaganda, predsodek...)?

Namig strokovnjakom:

Izberite primere mladih, v katerih so vključene podobe mladih; sledite istim informacijam, ki jih obravnavajo en referenčni časopis in en socialni medij. Na primer nemiri v predmestju (ali manjših mestih glede na državo) so pogosto prikazani, kot da jih sprožijo ali vodijo mladi ljudje...

➤ **OVREDNOTENJE (45 MIN)**

Predstavljajte si scenarij katastrofe in odgovorite na naslednja vprašanja:

1. *Kako so bile zbrane informacije?*
2. *Katera načela kakovosti so bila uporabljena?*
3. *Kako je organizirano?*
4. *Kako je potekala komunikacija?*

➔ *podajte svojo oceno članka*

Namig strokovnjakom:

Prav tako lahko učenci naredijo igro z novicami.

See My Life as a Refugee serious game <https://mylifeasarefugee.org/game.html>

See « Be my saviour », the news game to save jobs <https://www.youtube.com/watch?v=tA2sf4BTw3s>

STOPNJA 3 (18-19):

GRADNJA TRAJNOSTNEGA ZNANJA O PRIDOBIVANJU INFORMACIJ (DRŽAVLJANSTVO & RAZUMEVANJE)

➤ **SCENARIJ VOLITEV: PRIPRAVITE KAMPANJO ZA NOVEGA, MLADEGA KANDIDATA (3x 45 MIN) V MANJŠIH SKUPINAH NAJ UČENCI DOLOČIJO:**

- Vrste vpletenih medijev in lastništvo
- Vrsto sporočil (besedilo, vizualizacija...)
- Vrsta ciljno usmerjenih volivcev ...

➤ **OVREDNOTENJE (45 MIN)**

RAZISKAVA

- ✓ *Poglejte si kampanjo in izpeljite igro na podlagi informacijske pogodbe proti pogodbi o delitvi*
- ✓ *Kakšno obliko sporočil bi uporabili za informacije za skupno rabo?*
- ✓ *Zapišite jih in primerjajte.*

Argumenti kampanje v skladu z informacijsko pogodbo	Argumenti kampanje na podlagi pogodbe o delitvi